

Projekt

z dnia 17 stycznia 2022 r.
Zatwierdzony przez .....

**UCHWAŁA NR .....
RADY MIEJSKIEJ W ŚREMIE**

z dnia ..... 2022 r.

**w sprawie przyjęcia Śremskiego Programu Wspierania Rodziny na lata
2022 - 2024**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2021 r. poz. 1372, poz. 1834), w związku z art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2020 r., poz. 821¹⁾) Rada Miejska w Śremie uchwala, co następuje:

§ 1. Uchwala się Śremski Program Wspierania Rodziny na lata 2022 - 2024, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Śremu.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Burmistrz Śremu

Adam Lewandowski

---

¹⁾Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2021 r. poz. 159, M. P. z 2021 r. poz. 282, Dz. U. z 2021 r. poz. 1006, poz. 1981, poz. 2270, poz. 2328.

Załącznik do Uchwały Nr .....
Rady Miejskiej w Śremie
z dnia..... 2022 r.

**Śremski Program Wspierania Rodziny
na lata 2022 – 2024**

Śrem

Koordinacja prac nad Śremskim Programem Wspierania Rodziny na lata 2022-2024:

Maria Świdurska
Anna Ślipko-Rewers

Zespół redakcyjny:

Anna Ślipko- Rewers
Joanna Marciniak
Joanna Wojciechowska

Ekspert zewnętrzny:

Izabela Krasiejko

Konsultacje:

Przedstawiciele instytucji publicznych i organizacji pozarządowych tworzących lokalny system wsparcia rodziny, eksperci i praktycy na co dzień realizujący usługi na rzecz rodzin oraz przedstawiciele samorządu gminy i śremskich rodzin.

Spis treści

Wstęp.....	4
1. Podstawy prawne Programu	6
2. Charakterystyka gminy Śrem	9
2.1. Analiza społeczno – demograficzna gminy	9
2.2. Wybrane obszary problemowe w kontekście rodzin mieszkających na terenie gminy Śrem	14
3. Cele i kierunki Programu	34
4. Proces realizacji i monitoringu.....	39
4.1. Adresaci Programu	39
4.2. Realizatorzy Programu	39
4.3. Finansowanie Programu.....	39
4.4. Monitoring i ewaluacja.....	40
Zakończenie	41
Bibliografia	43

Wstęp

Najmniejszą, najstarszą i zarazem najbardziej powszechną formą życia społecznego, stanowiącą – w wąskim kontekście – podstawową jednostkę pokrewieństwa, stanowi rodzina. W szerszym znaczeniu termin ten oznacza natomiast grupę ludzi, którą łączą bliskie więzi społeczne i osobiste. Niezależnie od kontekstu społecznego, rodzina stanowi dla człowieka pierwsze i najważniejsze środowisko, w którym dochodzi do jego uspołecznienia. Z uwagi na fakt, iż rodzinę stanowią wzajemnie oddziałujące na siebie jednostki, nieustannie podlega ona zmianom i modyfikacjom. Jednocześnie, poszczególne interakcje między jej członkami, z racji różnorodnych czynników, w tym ich głębokości, intensywności czy czasu trwania, mają szczególne znaczenie dla rozwoju rodziny jako całości jak i tworzących ją jednostek. W sensie psychologicznym oznacza to, że podstaw zmian rozwoju indywidualnego poszczególnych członków rodziny należy poszukiwać w relacjach interpersonalnych tworzonego przez nich systemu. Rodzina stanowi również podstawowe środowisko wychowawcze, środowisko, które najpełniej potrafi zagwarantować potrzebne warunki, stworzyć optymalny kontekst rozwojowy.

Na początku życia człowieka to właśnie rodzice są tymi osobami, które zaspokajają wszelkie potrzeby, w tym biologiczne, psychiczne i społeczne całkowicie zależnego od nich dziecka. W tym i dalszych etapach rozwoju „Wpływ rodziców, jako oddziaływania zamierzone i niezbędne do prawidłowego rozwoju psychicznego i społecznego dzieci, ma decydujące znaczenie ze względu na procesy formowania osobowości.” (Aronson, 1995, s. 14). Głównymi modelami zachowań dziecka – zarówno tych pozytywnych jak i negatywnych – są rodzice a prezentowane przez nich wzory wpływają na kształtowanie się sposobu wypełniania ról społecznych przez dziecko w dorosłości (roli matki, ojca, męża, żony, pracownika itp.). „Złożoność i różnorodność wzajemnych interakcji w rodzinie - między żoną a mężem, między rodzicami a dziećmi, między rodzeństwem oraz relacje ze starszym pokoleniem (między dziećmi i dziadkami oraz małżonków z rodzicami własnymi i współmałżonka) - daje każdej osobie okazję do zdobycia bogatego doświadczenia w zakresie stosunków międzyludzkich oraz problemów

charakterystycznych dla poszczególnych faz rozwojowych” (Bakiera, 2006, s. 11).

Priorytetem śremskiej polityki społecznej jest dobro rodziny postrzegane jako możliwość zabezpieczenia kompleksowych form pomocy rodzinie w środowisku. Śremski Program Wspierania Rodziny na lata 2022 - 2024 wyznacza kierunki działań dla lokalnej polityki rodzinnej, a został opracowany dla rodzin i z myślą o rodzinach z terenu gminy Śrem. Wyznaczone kierunki działań mają pomagać zarówno rodzinom, które są dotknięte różnego rodzaju kryzysami, w tym problemami opiekuńczo – wychowawczymi jak również wspierać rozwój rodzin, w których tego rodzaju trudności nie występują. Niniejszy Program jest propozycją międzyinstytucjonalnych, zintegrowanych działań na rzecz dziecka i rodziny.

Śremski Program Wspierania Rodziny składa się z czterech części. Pierwsza z nich wskazuje ramy prawne powstania Programu, w drugiej zawarta jest charakterystyka gminy Śrem a trzecia i czwarta określa cele, kierunki działań, adresatów i realizatorów Programu jak również źródła jego finansowania, sposoby monitoringu i ewaluacji.

1. Podstawy prawne Programu

1. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. z 1997 r., Nr 78, poz. 483);
2. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2020 r., poz. 821 z późn. zm.);
3. Ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz. U. z 2020 r., poz. 1329);
4. Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. - kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 2020 r., poz. 1359)
5. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2021 r., poz. 1249)
6. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2021 r., poz. 2268 z późn. zm.)
7. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2021 r., poz. 1119);
8. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2020 r., poz. 2050);
9. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (Dz. U. z 2018 r., poz. 969);
10. Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2020 r., poz. 1057 z późn. zm.);
11. Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2021 r. poz. 1372 z późn. zm.);
12. Ustawa z dnia 11 września 2015 r. o osobach starszych (Dz. U. z 2015 r. poz. 1705)
13. Ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowaniu dzieci (Dz. U. z 2021 r., poz. 1162, 1981);
14. Ustawa z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (Dz. U. z 2021 r., poz. 1133 z późn. zm.)
15. Ustawa z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny (Dz. U. z 2021 r., poz. 1744);

16. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 15 czerwca 2021 r. w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu „Dobry Start” (Dz. U. z 2021 r. poz. 1092)
17. Ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2020 r., poz. 111 z późn. zm.);
18. Ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2021 r., poz. 877 z późn. zm.);
19. Ustawa z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (Dz. U. z 2021 r., poz. 75 z późn. zm.);
20. Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2020 r., poz. 1409 z późn. zm.);
21. Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. 2020 r., poz. 685)
22. Konwencja o prawach dziecka, przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dnia 20 listopada 1989 r. (Dz. U. z 1991 r., Nr 120, poz. 526).
23. Ustawa z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz. U. z 2021 r., poz. 2095 z późn. zm.)
24. Ustawa z dnia 17 grudnia 2021 r. o dodatku osłonowym (Dz. U. z 2022 r., poz. 1)

Śremski Program Wspierania Rodziny na lata 2022-2024 został opracowany na podstawie Raportu o stanie gminy Śrem za 2020 rok oraz na podstawie Oceny zasobów pomocy społecznej za rok 2020. Program zawiera też dane ze sprawozdań Ośrodka Pomocy Społecznej w Śremie i Zespołu Interdyscyplinarnego w gminie Śrem z ostatnich trzech lat.

Program jest spójny z następującymi programami i strategiami o zasięgu krajowym, regionalnym i lokalnym:

1. Strategią Rozwoju Gminy Śrem na lata 2021-2028 przyjętą uchwałą Rady Miejskiej w Śremie nr 267/XXVI/2021 z dnia 25 marca 2021 r.
2. Gminnym Programem Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2022, przyjęty uchwałą Rady Miejskiej w Śremie nr 337/XXXI/2021 z dnia 28 października 2021 r.
3. Gminnym Programem Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2022, przyjęty uchwałą Rady Miejskiej w Śremie nr 338/XXXI/2021 z dnia 28 października 2021 r.
4. Śremskim Programem na rzecz osób starszych na lata 2017 – 2025 przyjęty uchwałą Rady Miejskiej w Śremie nr 323/XXXIII/2017 z dnia 8 czerwca 2017 r.
5. Strategią Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2030 roku, przyjętą uchwałą Sejmiku Województwa Wielkopolskiego nr XVI/287/2020 z dnia 27 stycznia 2020 r.
6. Długookresową Strategią Rozwoju Kraju. Polska 2030. Trzecia Fala Nowoczesności, przyjętą uchwałą nr 16 Rady Ministrów z dnia 5 lutego 2013 r.
7. Wielkopolskim Programem Wspierania Rodziny, Systemu Pieczy Zastępczej i Adopcji przyjęty uchwałą nr 4475/2021 Zarządu Województwa Wielkopolskiego z dnia 23 grudnia 2021 roku.
8. Wielkopolskim Programem Wspierania Osób z Ograniczoną Sprawnością na lata 2021-2025 (spełniającym kryteria programu wyrównywania szans osób z niepełnosprawnościami) przyjętym uchwałą nr 4474/2021 Zarządu Województwa Wielkopolskiego z dnia 23 grudnia 2021 roku.

9. Wielkopolskim Programem Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie przyjętym uchwałą nr 4472/2021 Zarząd Województwa Wielkopolskiego z dnia 23 grudnia 2021 roku.
10. Programem Kompleksowego Wsparcia Dla Rodzin „Za życiem” przyjętym Uchwałą nr 160 Rady Ministrów z dnia 20 grudnia 2016 r. w sprawie programu kompleksowego wsparcia dla rodzin „Za życiem”.
11. Wieloletnim rządowym programem „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019–2023 przyjętym uchwałą nr 140 Rady Ministrów z dnia 15 października 2018 r.

2. Charakterystyka gminy Śrem

2.1. Analiza społeczno – demograficzna gminy

Gmina Śrem jest gminą o charakterze miejsko-wiejskim, położoną w województwie wielkopolskim, w powiecie śremskim. Siedzibą gminy jest miasto Śrem (współrzędne geograficzne: 52°05' szerokości geograficznej północnej i 17°01' długości geograficznej wschodniej). Powierzchnia geodezyjna całej gminy wynosi 20,587 km², z czego miasto Śrem zajmuje 12,38 km².

Mapka terytorialna gminy Śrem

Źródło: Diagnoza gminy Śrem przygotowana w ramach projektu „Kooperacja efektywna i skuteczna”, Śrem 2020

Przez Śrem przepływa rzeka Warta – trzecia pod względem wielkości rzeka Polski. W Śremie rzeka gwałtownie skręca i zmienia kierunek swojego biegu z równoleżnikowego na południkowy. Warta nie jest jedyną wodą płynącą na terenie gminy. Wskazać należy jeszcze rzekę Pyszącą oraz kanał Szymanowo-Grzybno. W północnej części gminy zachowały się starorzecza oraz łączące je kanały, z kolei na południu przeważają liczne jeziora i stawy. Największym zbiornikiem wodnym jest Jezioro Grzymysławskie, częściowo położone także w gminie Dolsk. W okolicach Dobczyna znajdują się stawy hodowlane, w Śremie (przy granicy miasta z wsiami Gaj i Psarskie) położony jest natomiast Zalew Śremski, składający się z dwóch zbiorników retencyjnych.

Gmina zlokalizowana jest w centralnej Polsce, w odległości 42 km od Poznania. Sytuuje się na terenie Niziny Wielkopolsko-Kujawskiej, w obrębie tzw. odcinka Śremskiego Pradoliny Warciańsko-Odrzańskiej, wchodzącej w skład większej Pradoliny Warszawsko-Berlińskiej. Szeroka na kilka kilometrów dolina Warty rozgranicza na tym odcinku biegu rzeki pas dwóch obszarów

Śremski Program Wspierania Rodziny na lata 2022-2024

zwanych wysoczyznami: Gnieźnieńskiej na północnym wschodzie i Leszczyńskiej na południowym zachodzie.

Gmina Śrem sąsiaduje z gminami:

1. Brodnica, Dolsk i Książ Wielkopolski z powiatu śremskiego;
2. Kórnik z powiatu poznańskiego;
3. Zaniemyśl z powiatu średzkiego;
4. Czempin i Krzywin z powiatu kościańskiego.

Gmina współpracuje z następującymi miastami w kraju i w Europie:

1. Rožnovem pod Radhostem w Czechach;
2. Bergen w Niemczech;
3. Świdnikiem w Polsce.

Ponadto jest członkiem organizacji i stowarzyszeń skupiających samorządy o lokalnym oraz ogólnopolskim zasięgu. Wskazać wśród nich należy:

1. Stowarzyszenie Metropolia Poznań;
2. Stowarzyszenie Zdrowych Miast Polskich;
3. Stowarzyszenie Lider Zielonej Wielkopolski;
4. Związek Miast Polskich;
5. Stowarzyszenie Gmin i Powiatów Wielkopolski;
6. Wielkopolski Ośrodek Kształcenia i Studiów Samorządowych;
7. Związek Gmin Wiejskich Rzeczypospolitej Polskiej;
8. Unia Gospodarcza Regionu Śremskiego – Śremski Ośrodek Wspierania Małej Przedsiębiorczości;
9. Poznańska Lokalna Organizacja Turystyczna (PLOT).

Liczba mieszkańców gminy na dzień 30 czerwca 2021 r. wynosiła 41 126 osób, z czego 40 226 to mieszkańcy stali, zaś 900 osób to mieszkańcy czasowi. Na przestrzeni ostatnich 3 lat można obserwować systematyczny spadek liczby stałych mieszkańców. Większe zróżnicowanie występuje w grupie mieszkańców czasowych, co przekłada się na nieznaczne wahania w sumarycznych danych demograficznych. Zasadniczo można jednak mówić o względnie stałym wskaźniku liczby mieszkańców.

Tabela nr 1. Liczba mieszkańców gminy Śrem w latach 2019 – 2021 wg raportów Urzędu Stanu Cywilnego w Śremie

Mieszkańcy	2019 (dane na dzień 31.12.2019.)	2020 (dane na dzień 31.12.2020.)	2021 (dane na dzień 30.06.2021.)
Stali	40 469	40 363	40226
Czasowi	959	797	900
Razem:	41 428	41 160	41 126

Źródło: Biuletyn Informacji Publicznej, Urząd Miejski w Śremie

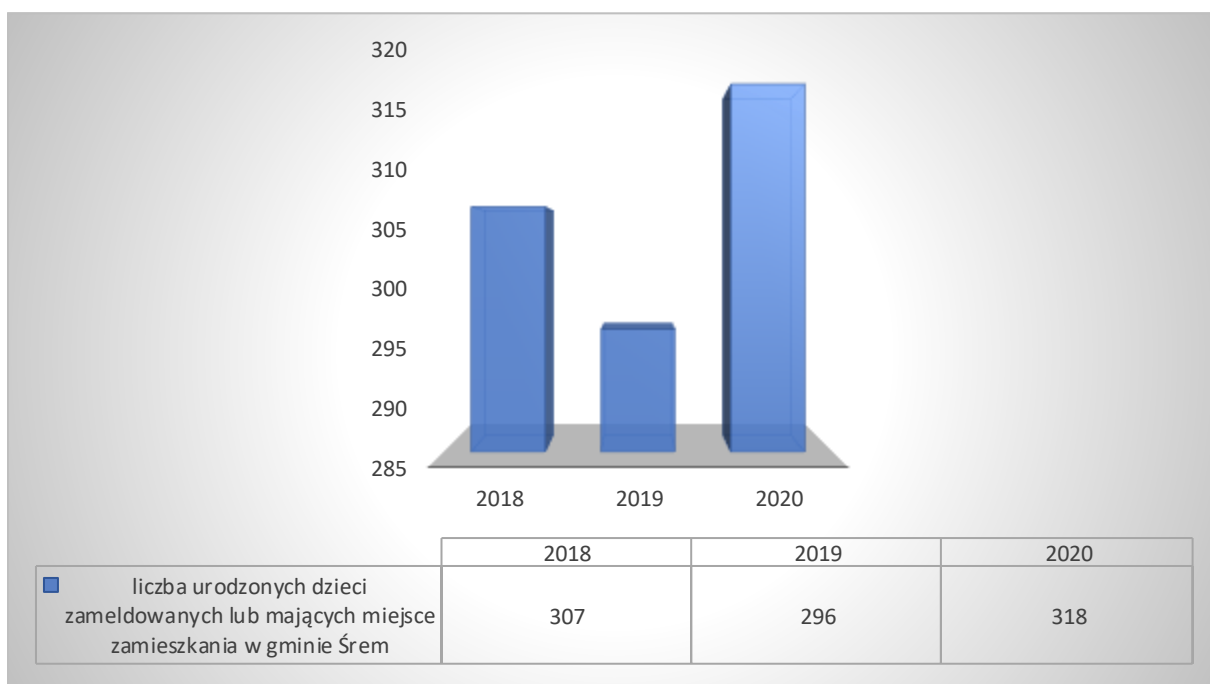
W ogólnej populacji mieszkańców gminy zaobserwować można przewagę liczby kobiet (51,6%) w stosunku do liczby mężczyzn (48,4%). Średni wiek mieszkańców wynosi 40,1 lat i jest porównywalny do średniego wieku mieszkańców województwa wielkopolskiego (zgodnie z danymi GUS z 31 grudnia 2020 r.).

Co roku wzrasta liczba osób w wieku poprodukcyjnym (w grupie 65+ zauważyć można wyraźną dominację kobiet), co pociąga za sobą nowe zadania dla gminy w zakresie zapewnienia im wsparcia i opieki. Pod tym względem sytuacja gminy odzwierciedla sytuację właściwą dla powiatu, jak i województwa.

Jednocześnie można przyjąć, na podstawie danych pozyskanych z Gminnego Systemu Zabezpieczenia Społecznego działającego w Ośrodku Pomocy Społecznej w Śremie dotyczących liczby wypłacanych świadczeń wychowawczych, że na terenie gminy zamieszkuje 5517 rodziny z dziećmi. Wsparciem w formie wyżej wymienionego świadczenia objętych jest 8520 dzieci. (stan na 31 grudnia 2020 roku).

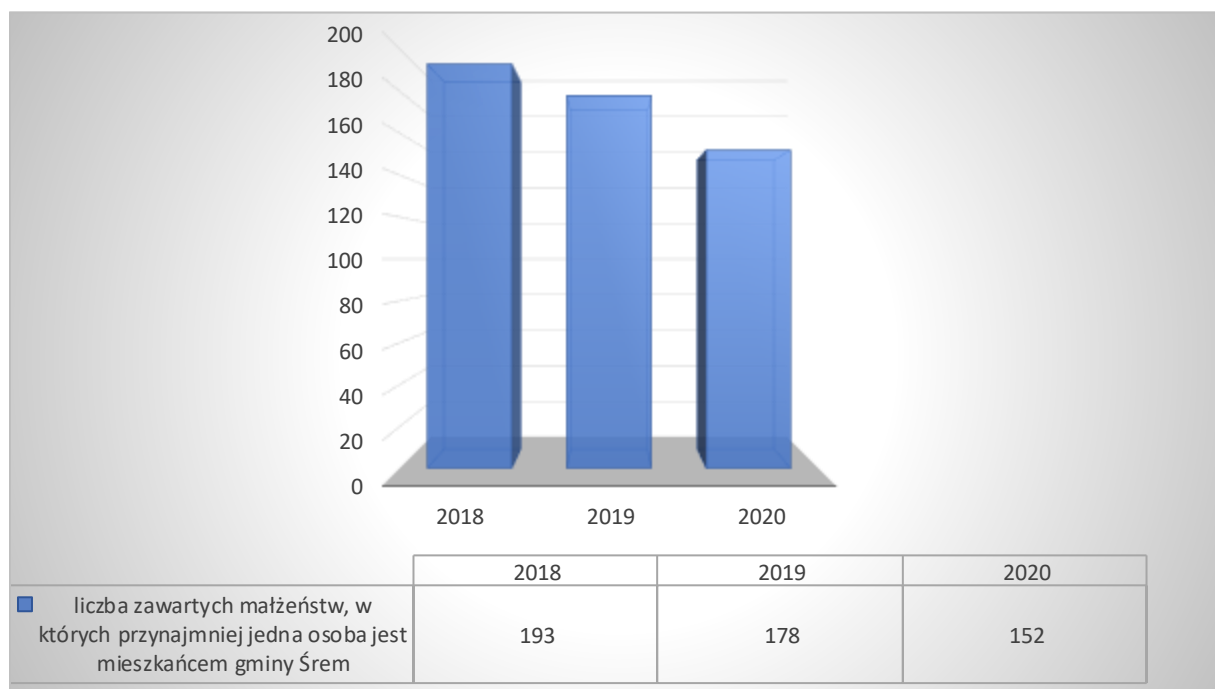
Pozytywnym zjawiskiem jest wzrost liczby urodzeń w gminie. Natomiast liczba zawieranych małżeństw z roku na rok spada. Przedstawiają to poniższe wykresy.

Wykres nr 1. Liczba urodzonych dzieci w gminie Śremie (zameldowanych lub mieszkających) w latach 2018-2020

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Stanu Cywilnego w Śremie (BIP)

Wykres nr 2. Liczba zawartych małżeństw w gminie Śrem, w których przynajmniej jedna z osób jest mieszkańcem gminy Śrem w latach 2018-2020

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Stanu Cywilnego w Śremie (BIP)

2.2. Wybrane obszary problemowe w kontekście rodzin mieszkających na terenie gminy Śrem

Każda społeczność boryka się z różnorodnymi problemami rzutującymi na jakość jej funkcjonowania jako ogółu, ale też na jakość życia rodzin/osób dotkniętych danym problemem. Nie zawsze rodzina doświadczająca trudności jest w stanie poradzić sobie z nimi samodzielnie. W takich sytuacjach niezbędne jest uzyskanie wsparcia i pomocy ze strony wyspecjalizowanych agend państwa. Zadania własne gminy oraz zadania zlecone z zakresu pomocy społecznej prowadzi na terenie gminy Ośrodek Pomocy Społecznej w Śremie. Jest to jednostka, która realizuje działania wynikające nie tylko z Ustawy o pomocy społecznej, ale również z innych aktów prawnych, takich jak: ustawa o świadczeniach rodzinnych, ustawa o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, ustawa o systemie oświaty, ustawa o świadczeniach zdrowotnych finansowanych ze środków publicznych,

ustawa o powszechnym ubezpieczeniu społecznym oraz ustawa o ochronie zdrowia psychicznego.

Ośrodek realizuje spoczywające na nim zadania w zróżnicowanej formie, w zależności od zdiagnozowanych potrzeb klientów. Zapewnia wsparcie finansowe – za sprawą świadczeń materialnych (np. zasiłki okresowe, zasiłki celowe, zasiłki stałe) czy w formie rzeczowej (np. dożywianie dzieci w szkołach) oraz usługowej (np. pomoc w formie usług opiekuńczych). Znaczącą część realizowanego przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Śremie wsparcia stanowi praca socjalna oraz poradnictwo specjalistyczne.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Śremie zapewnia też ze strony administracyjno-organizacyjnej funkcjonowanie Zespołu Interdyscyplinarnego, który obejmuje wsparciem osoby uwiękane w przemoc domową. W strukturze organizacyjnej Ośrodka działa też Klub Integracji Społecznej oraz Centrum Usług dla rodzin i Klub Senior +.

Podmiotem, który został wyznaczony w gminie Śrem do zadań dotyczących pracy z rodziną jest Ośrodek Pomocy Społecznej, który realizuje szczególną formę pomocy (asystenturę rodzin), dedykowaną rodzinom przeżywającym trudności opiekuńczo wychowawcze. Realizując swoje zadania pracownicy Ośrodka współpracują z innymi instytucjami, organami oraz specjalistami w celu przeciwdziałania i ograniczenia zjawisk patologicznych i ich niepożądanych konsekwencji, np. z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Poradnią Leczenia Uzależnień i Współzależnień, Powiatowym Urzędem Pracy, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną, domami pomocy społecznej, placówkami wsparcia dziennego, policją, sądami i kuratorami sądowymi, szkołami, przedszkolami oraz żłobkami, organizacjami pozarządowymi, szpitalem czy przychodniami lekarza rodzinnego.

Jak pokazują dane zawarte w sprawozdaniach z działalności Ośrodka Pomocy Społecznej w Śremie głównymi przyczynami przyznania pomocy rodzinom z terenu gminy w latach 2018 – 2020 były:

1. pobudki ekonomiczne (niskie dochody, sytuacje kryzysowe, np. klęski żywiołowe);
2. niepełnosprawność;
3. długotrwała lub ciężka choroba;

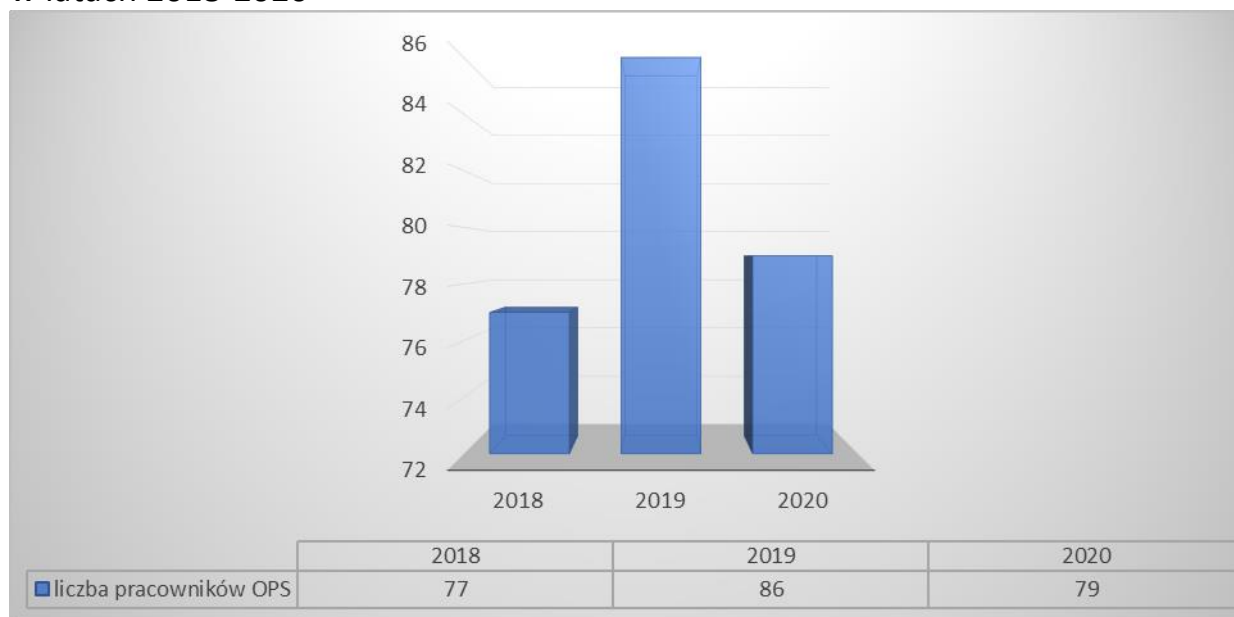
4. bezrobocie;
5. bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i w zakresie prowadzenia gospodarstwa domowego;
6. alkoholizm.

Gros spośród doświadczanych przez rodziny problemów ma charakter złożony. W większości przypadków zaobserwować można współwystępowanie różnorodnych problemów, wzajemnie się przenikających i wzmacniających. Mając na uwadze złożoność uwidaczniających się trudności niezbędne jest aby udzielane wsparcie również przyjmowało różnorodną formę, odpowiadając tym samym możliwie najszerszej na potrzeby klientów.

Świadczeniem pomocy osobom doświadczającym trudności zajmują się pracownicy Ośrodka Pomocy Społecznej w Śremie. To nie tylko pracownicy socjalni, ale również asystenci rodziny, specjaliści z zakresu reintegracji społeczno-zawodowej czy psychologowie. Zróżnicowanie (specjalizacja pod kątem pracy z określonymi grupami problemów) oraz wzrost ogólnej liczby pracowników Ośrodka Pomocy Społecznej na przestrzeni ostatnich lat wskazać należy jako działania potrzebne, pozytywnie rzutujące na jakość świadczonych usług. Jest to szczególnie ważne w odniesieniu do działań skierowanych do rodzin z dziećmi.

Liczba pracowników Ośrodka Pomocy Społecznej w Śremie w latach 2018-2020 utrzymywała się na podobnym poziomie. Nieznaczny spadek liczby zatrudnionych osób nastąpił w 2020 roku z uwagi na zmiany w strukturach Ośrodka co nie miało wpływu na wymiar i jakość świadczonych usług.

Wykres nr 3. Liczba pracowników Ośrodka Pomocy Społecznej w Śremie w latach 2018-2020

Źródło: Opracowanie własne w oparciu o sprawozdania z działalności Ośrodka Pomocy Społecznej w Śremie za lata 2018-2020

Pomoc i wsparcie na podstawie decyzji administracyjnych w gminie Śrem (z pomocy społecznej) w 2020 roku uzyskało 1273 świadczeniobiorców, co stanowiło 3,2% mieszkańców gminy. W stosunku do 2019 roku, łączna liczba osób korzystających z pomocy, którym przyznano świadczenie zmniejszyła się o 139 osób. Natomiast liczba rodzin, którym przyznano pomoc i wsparcie z pomocy społecznej w 2020 roku nie tylko na podstawie decyzji administracyjnych ale i w formie pracy socjalnej, poradnictwa zwiększyła się o 440 rodziny w stosunku do roku 2019.

Ze zgromadzonych danych wynika, że na pomoc społeczną w gminie Śrem co roku przeznaczana jest większa ilość środków finansowych. Przedstawia to poniższa tabela.

Tabela nr 2. Wydatki na pomoc społeczną w gminie Śrem w latach 2018-2020

Rok	2018	2019	2020
Kwota wydana na pomoc społeczną (zł)	55.491.937,80	68.697.781,38	84.839.446,00

Źródło: Opracowanie własne w oparciu o sprawozdania z działalności Ośrodka Pomocy Społecznej w Śremie za lata 2018-2020

Liczba pobierających w roku 2020 świadczenie wychowawcze wyniosła 5517 rodzin. W stosunku do roku poprzedniego liczba ta wzrosła o 355 rodzin (co stanowi wzrost o 6,43 % w stosunku do roku poprzedniego). Całkowita kwota przyznanego świadczenia w formie zasiłku wychowawczego wyniosła 51.420.498 zł i w porównaniu z rokiem poprzednim wzrosła o 12.171.542 zł. Natomiast liczba pobierających w roku 2020 zasiłek rodzinny wyniosła 743 rodzin (1584 dzieci) i w stosunku do roku poprzedniego zwiększyła się o 35 rodzin (co stanowi wzrost o 4,7% w stosunku do roku 2019). Całkowita kwota przyznanego świadczenia w formie zasiłku rodzinnego wyniosła w 2020 roku 4.493.327,88 zł. Ze świadczenia jednorazowego Dobry Start (na dzieci objęte obowiązkiem szkolnym) skorzystało w 2020 roku 5581 dzieci (4006 rodzin).

Zebrane dane pokazują, że na przestrzeni kilku lat wzrosła liczba rodzin, które korzystają ze świadczeń niepieniężnych, poradnictwa, pracy socjalnej świadczonej przez pracownika socjalnego czy asystenta, w stosunku do tych, które korzystają ze świadczeń pieniężnych. Specyfika usług pomocowych nabrała, z biegiem czasu, również charakteru usługodawczego, a Ośrodek Pomocy Społecznej z podmiotu jedynie wspierającego w obszarze finansowym, stał się pierwszoplanową instytucją pomagającą rodzinom w psychologicznych kryzysach życiowych. Trzeba przy tym zaznaczyć, że ze świadczeń niepieniężnych częściej korzystają rodziny wieloosobowe.

Problemy na rynku pracy, a zwłaszcza niedostateczna liczba miejsc pracy, prowadzą do obniżenia standardu życia ludności. Długotrwałe pozostawanie bez zatrudnienia ogranicza szanse na jego podjęcie, prowadzi do ubożenia ludności, a w konsekwencji nawet do wykluczenia społecznego, stąd tak ważna jest aktywizacja osób bezrobotnych i tworzenie nowych ofert pracy. Zadania te realizowane są na terenie gminy Śrem. W roku 2020 znacznie wzrosła liczba osób bezrobotnych, co może być spowodowane sytuacją epidemiologiczną związaną z SARS-CoV-2 i kryzysem związanym z funkcjonowaniem wielu gałęzi gospodarki nie tylko w Polsce, ale i na świecie.

Tabela nr 3. Liczba osób bezrobotnych w gminie Śrem w latach 2018-2020

Stan na dzień	Liczba osób bezrobotnych	Liczba kobiet bezrobotnych	Liczba mężczyzn bezrobotnych
31.12.2018	254	170	84
31.12.2019	292	171	121
31.12.2020	459	295	164

Źródło: *Diagnoza gminy Śrem przygotowana w ramach projektu „Kooperacja efektywna i skuteczna”, Śrem 2020 r., Ocena zasobów pomocy społecznej za rok 2020*

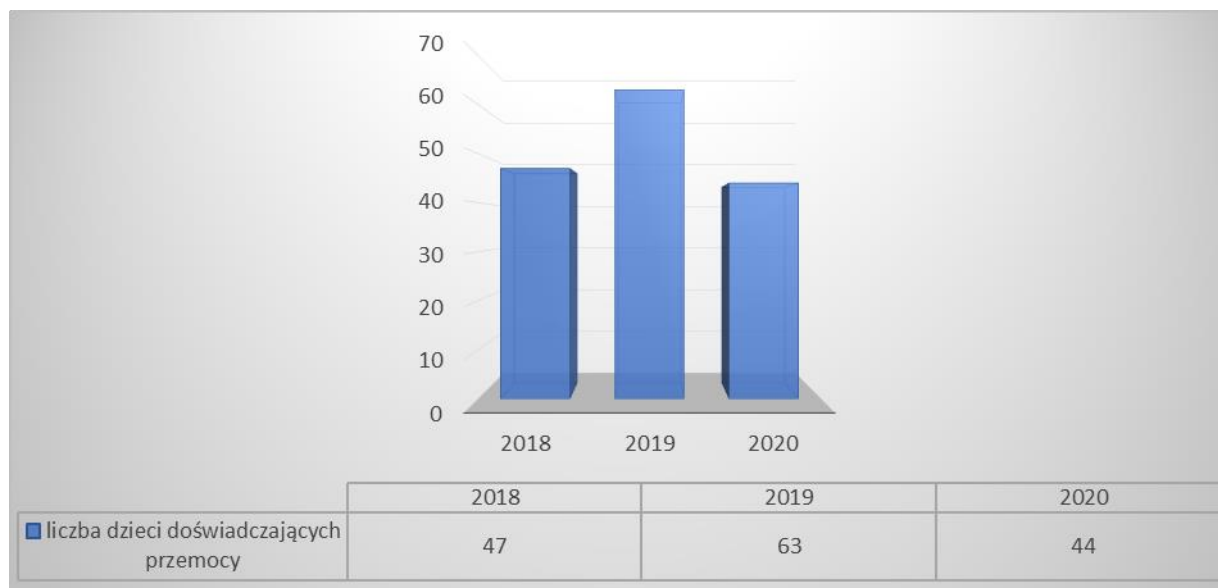
Na przestrzeni ostatnich trzech lat 2018-2020 utrzymywał się dość niska stopa bezrobocia, choć z roku na rok liczba bezrobotnych ulega zwiększeniu. Z analizy danych wynika, że w gminie Śrem bezrobocie bardziej dotyka kobiet niż mężczyzn.

Współczesna rodzina, w związku z dokonującymi się stale przemianami społeczno – gospodarczymi, boryka się z wieloma problemami, stanowiącymi realne zagrożenie dla jej trwałości oraz prawidłowego wypełniania opisanych wyżej funkcji. Do trudności tych zaliczyć możemy m.in. ubóstwo, bezrobocie, alkoholizm, narkomanię czy przemoc, prowadzące do dezintegracji systemu rodzinnego, czyli stanu, w którym przynajmniej jeden z jej członków nie wypełniania przypisanych mu ról. Jednym z najgroźniejszych skutków powyższego jest wpływ na rozwój osobowości jednostek, w tym dzieci, mogący skutkować obniżonym poczuciem własnej wartości, problemami z akceptacją siebie i innych, brakiem umiejętności adekwatnego wyrażania emocji i radzenia sobie z nimi, problemami ze stawianiem granic. „Rozkład więzi rodzinnych jest więc groźny dla ładu społecznego głównie poprzez nieprzystosowanie do norm życia społecznego i braku tolerancji” (Jakubiak, 2020, s. 6). Dziecko wychowywane w rodzinie dysfunkcyjnej doświadcza licznych przykrości, napięć i frustracji, w tym frustracji potrzeb psychicznych przyjmując dysfunkcyjny system wartości i granic. Możemy więc powiedzieć z pełnym przekonaniem, iż dezorganizacja systemu rodzinnego odciska piętno na wszystkich jej członkach, w tym dzieciach, co może prowadzić do zaburzeń w obszarze relacji z innymi ludźmi w dorosłym życiu.

Rodzina, w której dochodzi do aktów przemocy bądź w której dochodzi do nadużywania alkoholu czy używania środków psychoaktywnych przez członków rodziny, często nie potrafi sprostać swoim obowiązkom wobec dzieci, rozwiązywać bieżących problemów, a w szczególności, samodzielnie wyjść z trudnej sytuacji życiowej. Nierzadko wymaga zewnętrznych interwencji i powinna być otoczona niezbędną ochroną i wsparciem.

Liczba prowadzonych procedur „Niebieskie Karty” w rodzinach, w których są dzieci na przestrzeni ostatnich trzech lat w gminie Śrem kształtowała się na podobnym poziomie (w 2018 roku 75 rodzin, 2019 roku również 75 rodzin i 2020 roku 74 rodziny). We wspomnianych rodzinach występowała przede wszystkim przemoc fizyczna i psychiczna, rzadziej przemoc seksualna i ekonomiczna. Stwierdzone przypadki przemocy dotyczyły osób dorosłych w rodzinach ale również dzieci. Z analizy dokumentów wynika, że 2019 rok, był czasem wzrostu przypadków przemocy wobec dzieci. Przedstawia to wykres poniżej.

Wykres nr 4. Liczba dzieci doświadczających przemocy w rodzinie na przestrzeni lat 2018 - 2020

Źródło: Opracowanie własne w oparciu o sprawozdania z działalności Zespół Interdyscyplinarny w Śremie za lata 2018-2020

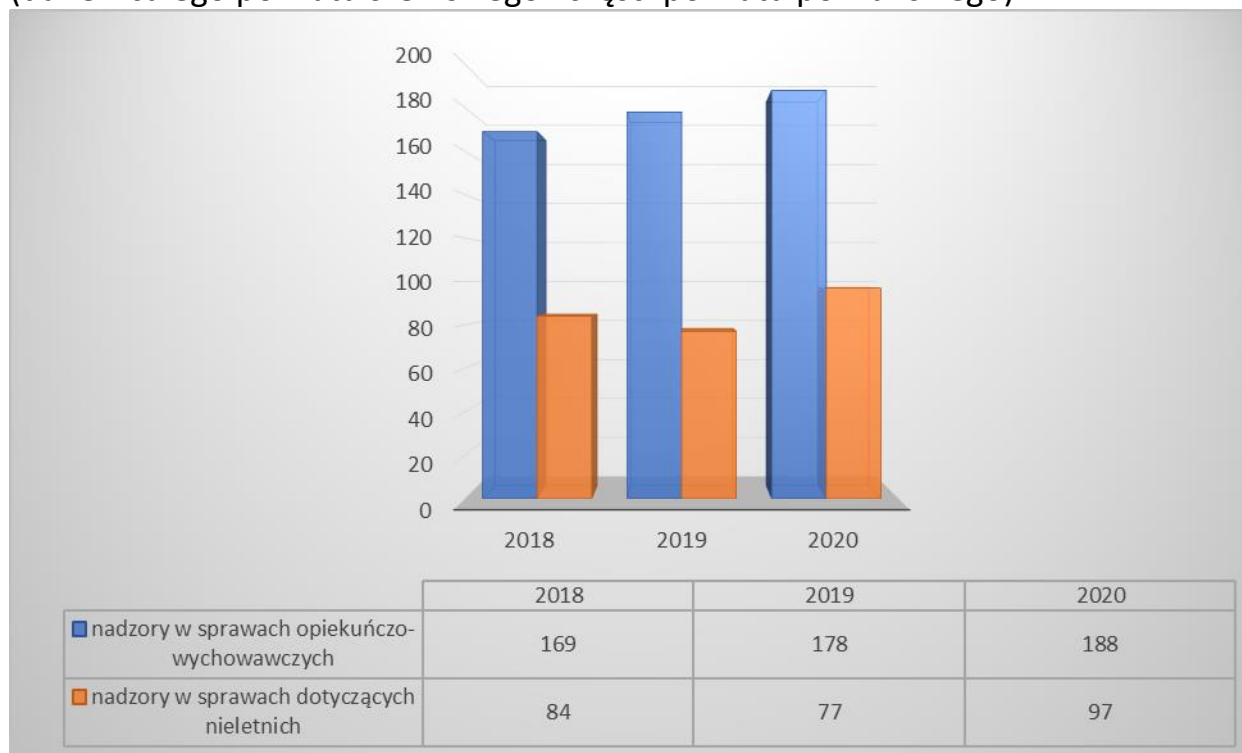
W celu zapobiegania przemocy wobec dzieci wprowadzono szereg działań o charakterze profilaktycznym. Przede wszystkim gmina Śrem realizuje projekty z Programu Ostonowego „Wspieranie Jednostek Samorządu Terytorialnego w Tworzeniu Systemu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie” .

Śremski Program Wspierania Rodziny na lata 2022-2024

Działania projektowe skupiają się głównie na szeroko rozumianej profilaktyce, ale również na rozpoznawaniu przemocy w rodzinie. Gmina Śrem szczególne znaczenie przypisuje jednak zapobieganiu krzywdzeniu małych dzieci. W tym celu został opracowany i jest wdrażany Gminny Model Przeciwdziałania Krzywdzeniu Małych Dzieci do 2022 roku. Zawarte tam działania realizowane są na trzech poziomach profilaktyki: uniwersalnej czyli skierowanej do wszystkich rodzin z małymi dziećmi z terenu gminy Śrem; selektywnej – skierowanej do rodzin, w których istnieje podejrzenie występowania przemocy; wskazującej czyli skierowanej do rodzin w których przemoc już wystąpiła.

Ważnym podmiotem realizującym zadania na rzecz wsparcia rodziny jest I Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej przy Sądzie Rejonowym w Śremie, który prowadzi nadzory w rodzinach w których nastąpiło ograniczenie władzy rodzicielskiej i w sprawach dotyczących nieletnich.

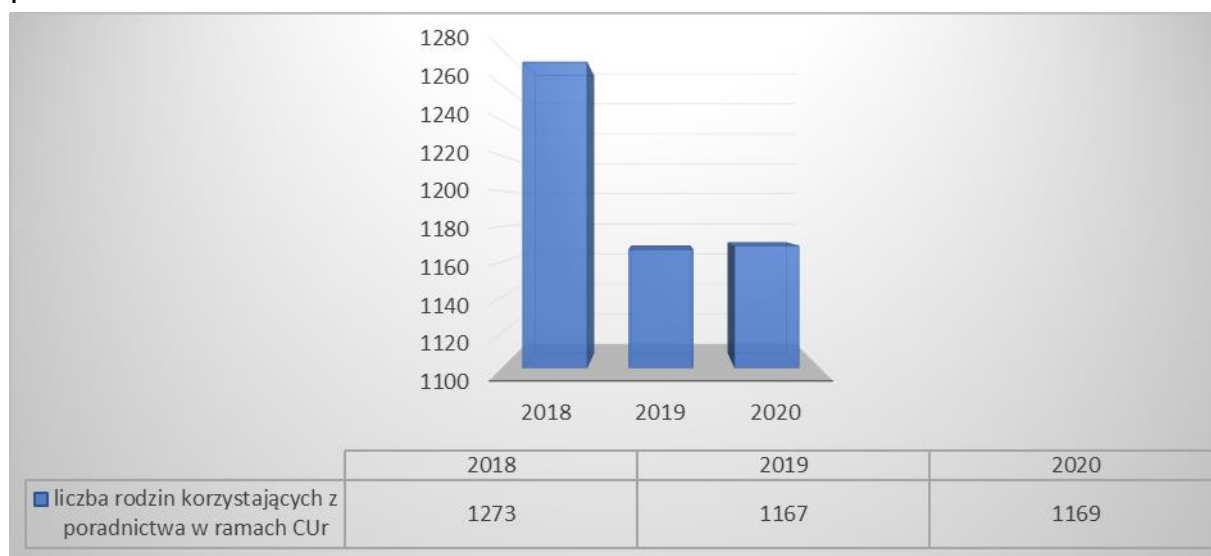
Wykres nr 5. Liczba nadzorów w sprawach dotyczących nieletnich oraz związanych z ograniczeniem władzy rodzicielskiej w latach 2018-2020 (dane z całego powiatu śremskiego i części powiatu poznańskiego)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych pozyskanych z I Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej przy Sądzie Rejonowym w Śremie

Znaczącym wydarzeniem, szczególnie dla rodzin z terenu gminy Śrem, które pozostają w różnego rodzaju kryzysach miało powstanie w 2017 roku Centrum Usług dla rodzin, pozostającego w strukturach Ośrodka Pomocy Społecznej w Śremie. W ramach Centrum jest świadczone specjalistyczne, bezpłatne poradnictwo przez specjalistów z różnych dziedzin. Wśród nich należy wymienić: psychologów, w tym psychologów dziecięcych, specjalistę do spraw przeciwdziałania przemocy w rodzinie, mediatora, psychoterapeutów, pedagoga, prawnika. Pomoc specjalistyczna jest świadczona zarówno na rzecz osób dorosłych, dzieci jak i całych rodzin. Swego rodzaju innowacją jest to, że poradnictwo jest realizowane nie tylko w siedzibie Ośrodka Pomocy Społecznej w Śremie, ale również w miejscu zamieszkania klientów. Oferta wsparcia specjalistycznego jest cały czas aktualizowana, poszerzana i dostosowana do potrzeb śremskich rodzin. O dużej potrzebie wspierania śremskich rodzin w formie poradnictwa świadczą, dane przedstawione w poniższym wykresie.

Wykres nr 6. Liczba rodzin korzystających z Centrum Usług dla rodzin na przestrzeni lat 2018-2020

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Ośrodka Pomocy Społecznej w Śremie.

Powstanie Centrum było możliwe dzięki pozyskanemu dofinansowaniu w ramach projektu „Poprawa dostępu do usług społecznych wspierających rodzinę i rodzinną pieczę zastępczą na terenie MOF Poznania, w ramach Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2014 – 2020” oraz środkom z budżetu gminy Śrem.

Niezwykle ważną formą wsparcia rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczej jest asystent rodzin. Konieczność organizowania przez gminy wsparcia w formie asysty rodzinnej wynika wprost z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy. Ta forma pomocy realizowana była w 2020 roku przez 5 asystentów rodziny zatrudnionych w Ośrodku Pomocy Społecznej w Śremie. Asystenci rodziny wspierali rodziny, które mają problemy opiekuńczo-wychowawcze, ale również podejmowali działania na rzecz rodzin, w których dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej. Asystenci rodziny pełnią rolę wspierającą w rodzinach, towarzyszą w pokonywaniu trudności dnia codziennego, ale również mobilizują do podejmowania różnego rodzaju aktywności. W ciągu ostatnich trzech lat asystenci obejmowali wsparciem podobną liczbę rodzin z terenu gminy Śrem. W 2018 r. było to 71 rodzin, w 2019 r. - 70 rodzin, a w 2020 r.- 67 rodzin. Liczba dzieci w rodzinach objętych wsparciem asystenta wynosiła: 155 w 2018 roku, 166 w roku 2019 oraz 163 w roku 2020.

Wśród działań profilaktycznych ważne jest wzmacnianie pozytywnego wizerunku rodziny, ze szczególnym uwzględnieniem rodziny wielodzietnej. W tym celu zorganizowano liczne kampanie społeczne i happeningi oraz realizowano programy zarówno o charakterze ogólnopolskim, regionalnym jak i zasięgu lokalnym.

Poniżej wymienione zostały wydarzenia realizowane przez różne podmioty na terenie gminy Śrem na przestrzeni ostatnich lat, które miały na celu umacnianie wizerunku rodziny:

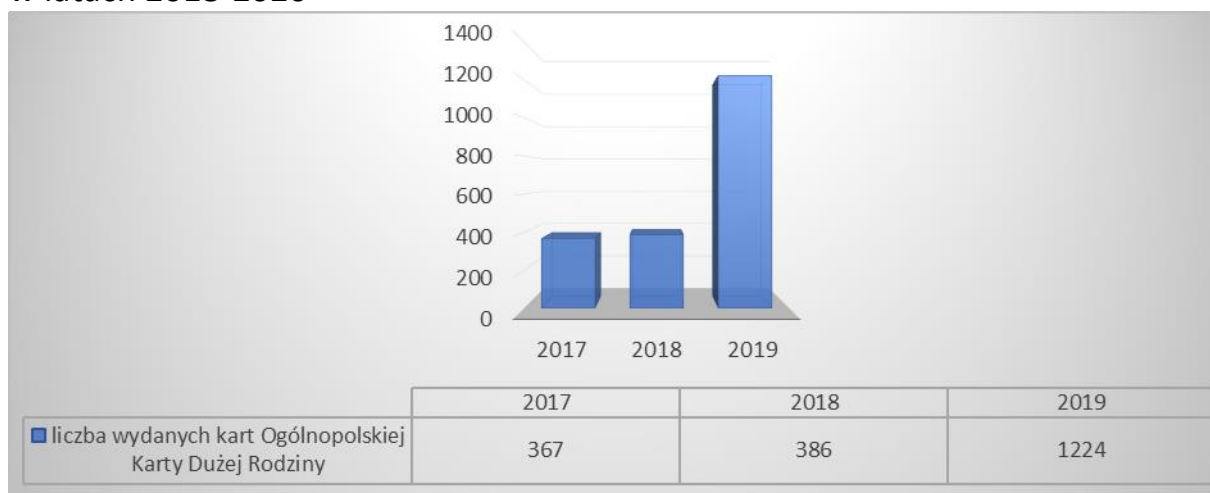
1. kampanie zorganizowane przez Urząd Miejski - „Postaw na rodzinę”, „Zachowaj Trzeźwy Umysł”;
2. kampania Ośrodka Pomocy Społecznej - „Nie bądź obojętny”;
3. piknik rodzinny zorganizowany przez Ośrodek Pomocy Społecznej - „Moja Rodzina”;
4. marsz przeciwko przemocy zorganizowany przez uczniów Szkoły Podstawowej nr 4;
5. coroczny festyn rodzinny dla rodzin zastępczych organizowany przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie;

6. coroczną akcją Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie „Odkryj w sobie Świętego Mikołaja”.

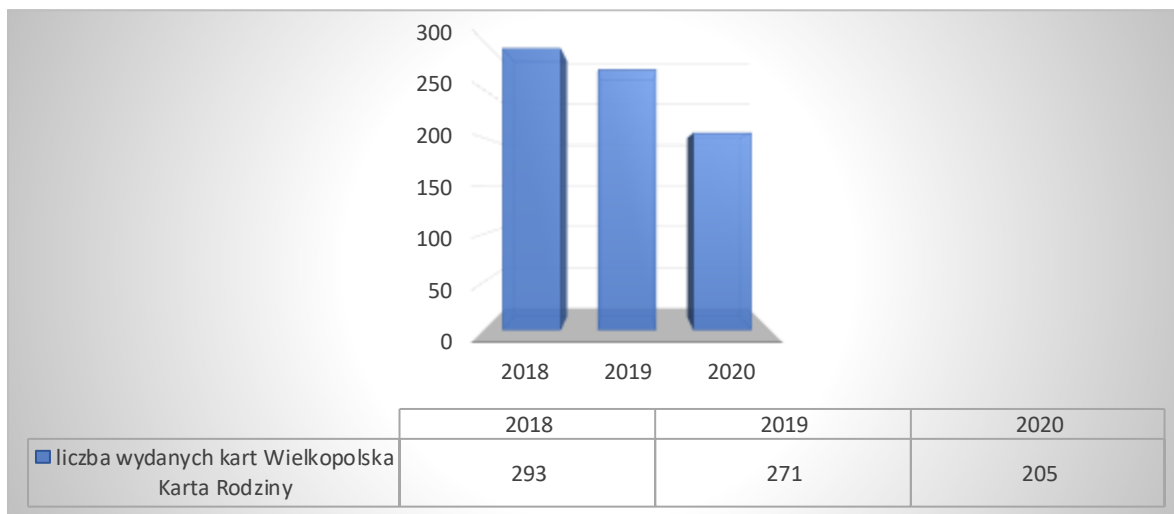
Gmina Śrem przystąpiła do programu „Ogólnopolska Karta Dużej Rodziny” oraz regionalnego „Wielkopolska Karta Rodziny”. Jednocześnie realizowała własny lokalny program „Karta 3+”, wspierając tym samym rodziny wielodzietne. Poniższe wykresy pokazują liczbę kart wydanych rodzinom wielodzietnym z terenu gmin Śrem w okresie od 2018 do 2020 roku.

Wykres nr 7. Liczba wydanych kart Ogólnopolskiej Karty Dużej Rodziny w latach 2018-2020

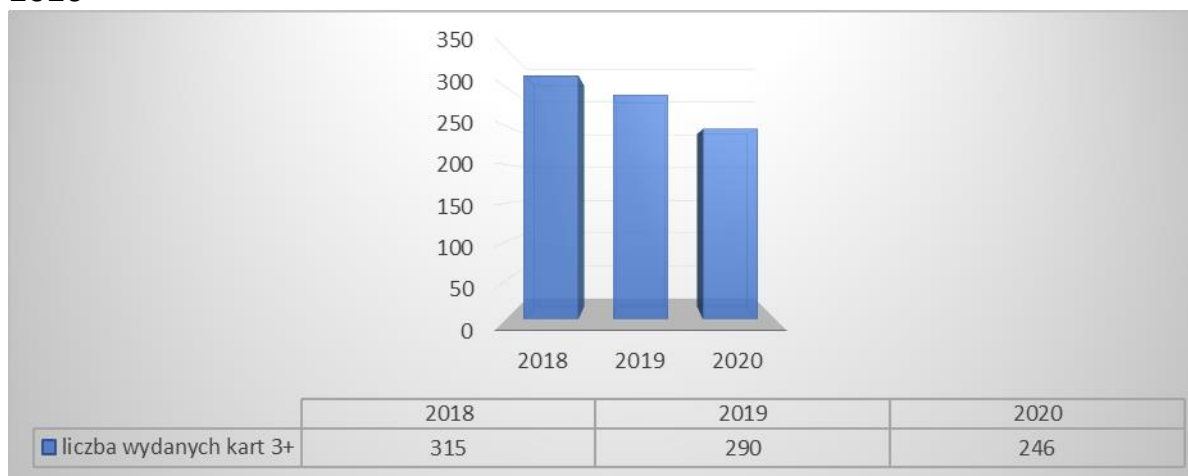
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych pozyskanych z Urzędu Miejskiego w Śremie

Wykres nr 8. Liczba wydanych kart programu Wielkopolska Karta Rodziny w latach 2018-2020

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych pozyskanych z Urzędu Miejskiego w Śremie

Wykres nr 9. Liczba wydanych kart w ramach programu Karta 3+ w latach 2018-2020

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych pozyskanych z Urzędu Miejskiego w Śremie

W ramach Śremskiego Programu Wspierania Rodziny na lata 2017-2019 zwiększono również dostęp do informacji na temat oferty adresowanej do rodzin poprzez zamieszczanie na stronach internetowych poszczególnych instytucji wiadomości na temat usług dla rodzin oraz przygotowanie i dystrybucję ulotek, plakatów, informatorów prezentujących działania realizowane na terenie gminy na rzecz rodzin.

Na przestrzeni trzech lat objętych realizacją ww. Programu prowadzono działania skierowane do rodziny jako całości, ale również do poszczególnych jej członków. Dla dzieci prowadzone były placówki wsparcia dziennego, które są jednostkami organizacyjnymi wspierania rodziny, w zakresie pomocy w opiece i wychowaniu dzieci z rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych. W ramach prowadzonej pracy z dzieckiem, placówki współpracowały z rodzicami, opiekunami, placówkami oświatowymi i podmiotami leczniczymi. Uczestnictwo dzieci w zajęciach było nieodpłatne i dobrowolne, chyba że dziecko zostało skierowane do placówki przez Sąd.

Tabela nr 4. Dane dotyczące placówek wsparcia dziennego w gminie Śrem w latach 2018-2020 (stan na 31 grudnia każdego roku).

	2018	2019	2020
Liczba placówek	13	13	12
Formy wsparcia:			
Opiekuńcza	1	1	1
Specjalistyczna	4	4	3
Praca podwórkowa realizowana przez wychowawcę	10	10	10
Liczba miejsc	220	220	207
Liczba korzystających dzieci	220	220	207

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań resortowych Ośrodka Pomocy Społecznej w Śremie z lat 2018-2020(CAS)

Placówki wsparcia dziennego mogą być prowadzone w formie:

1. specjalistycznej – organizacja zajęć socjoterapeutycznych, terapeutycznych, korekcyjnych, kompensacyjnych oraz logopedycznych, indywidualne program korekcyjne, program psychokorekcyjny lub psychoprophylaktyczny, terapia pedagogiczna, psychologiczna i socjoterapia;

2. opiekuńczej – opieka i wychowanie, pomoc w nauce, organizacja czasu wolnego, zabawa i zajęcia sportowe oraz rozwój zainteresowań;
3. pracy podwórkowej realizowanej przez wychowawcę – działania animacyjne i socjoterapeutyczne.

Miejscem rozwoju zainteresowań i pasji u dzieci były placówki edukacyjne. Poszczególne szkoły i przedszkola organizowały liczne koła czy zajęcia pozalekcyjne dla swoich uczniów a także – dla ułatwienia wyboru ścieżki zawodowej – doradztwo zawodowe.

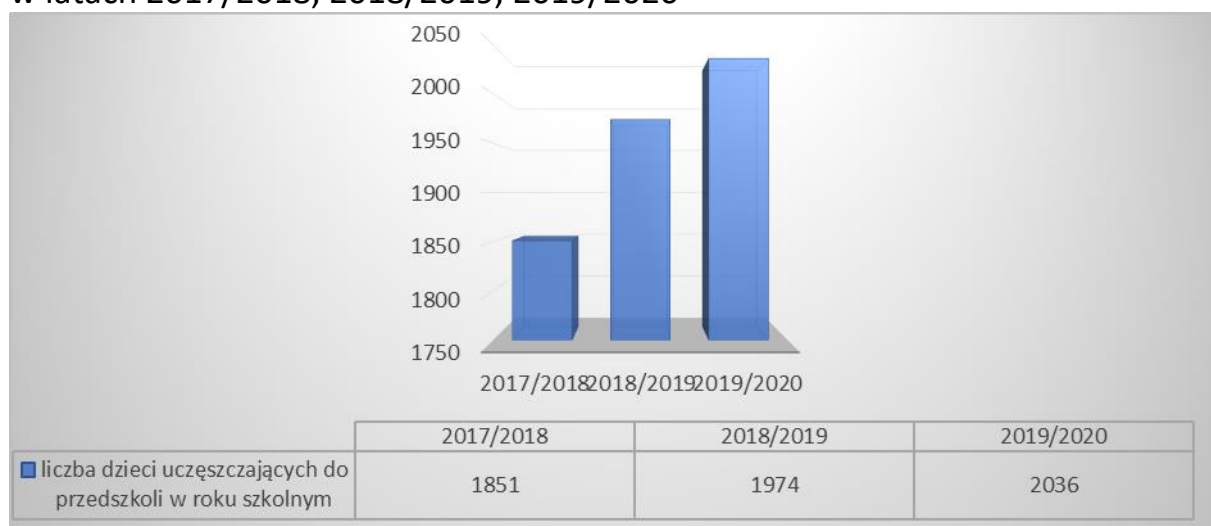
Profilaktyka w zakresie zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży prowadzona była głównie przez Poradnię Psychologiczno – Pedagogiczną (np. warsztaty: „Emocje znam, rozumiem, rozpoznaję”, „Funkcjonowanie w klasie, wzajemna tolerancja, zrozumienie, przeciwdziałanie przemocy werbalnej i niewerbalnej, pomoc uczniom odrzuconym, nieakceptowanym”). Ośrodek Pomocy Społecznej w Śremie natomiast organizował spotkania dla uczniów klas VII i VIII na temat praw i możliwości uzyskania wsparcia oraz cyberprzemocy, a poszczególne szkoły program promocji zdrowia psychicznego dla dzieci „Przyjaciele Zippiego”. Realizowano także liczne programy prozdrowotne w szerokim ujęciu zdrowia, a dotyczące np. zapobiegania uzależnieniom (np. prelekcje „Bezpieczny Internet, projekt „Cyfrowobezpieczni.pl”), kształtowania postaw proekologicznych (np. program „Czyste powietrze wokół nas”), zdrowia fizycznego (HPV, „Sport dla wszystkich”, „Zdrowe jedzenie”, „Dieta dla mózgu”, „Bieg po zdrowie”).

Chcąc wspierać rodziny, nie można pominąć faktu, iż wychowanie dzieci wiąże się z koniecznością stawiania czoła licznym trudnościom i problemom. W związku z powyższym proponowano rodzinom udział w grupach wsparcia dedykowanym np. rodzicom dzieci niepełnosprawnych, rodzicom dzieci z autyzmem czy rodzinom zastępczym. Celem wzmocnienia kompetencji rodzicielskich, Ośrodek Pomocy Społecznej zorganizował cykl spotkań „Dziecko bez tajemnic – warsztaty dla rodziców”, spotkania edukacyjne dla rodziców oraz seminarium „Współczesne zagrożenia dzieci i młodzieży dotyczące sytuacji dziecka w rozstaniu rodziców czy cyberprzemocy”. Również Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna oferowała liczne warsztaty

dla rodziców np. „Granice w wychowaniu”, „Szkoła dla rodziców i wychowawców”, „Jak rozmawiać z dziećmi na trudne tematy”.

Jednym z ważniejszych aspektów wspierania rodzin z dziećmi było zorganizowanie opieki nad najmłodszymi członkami społeczeństwa, poprzez prowadzenie przez gminę żłobków, czy klubów malucha. Z roku na rok wzrastała liczba dotowanych miejsc opieki nad dziećmi do lat 3. Na koniec 2020 roku gmina Śrem dysponowała 240 miejscami w żłobkach i klubach malucha. Na przestrzeni ostatnich lat zwiększyła się też liczba dzieci uczęszczających do śremskich przedszkoli. Przedstawia to kolejny wykres.

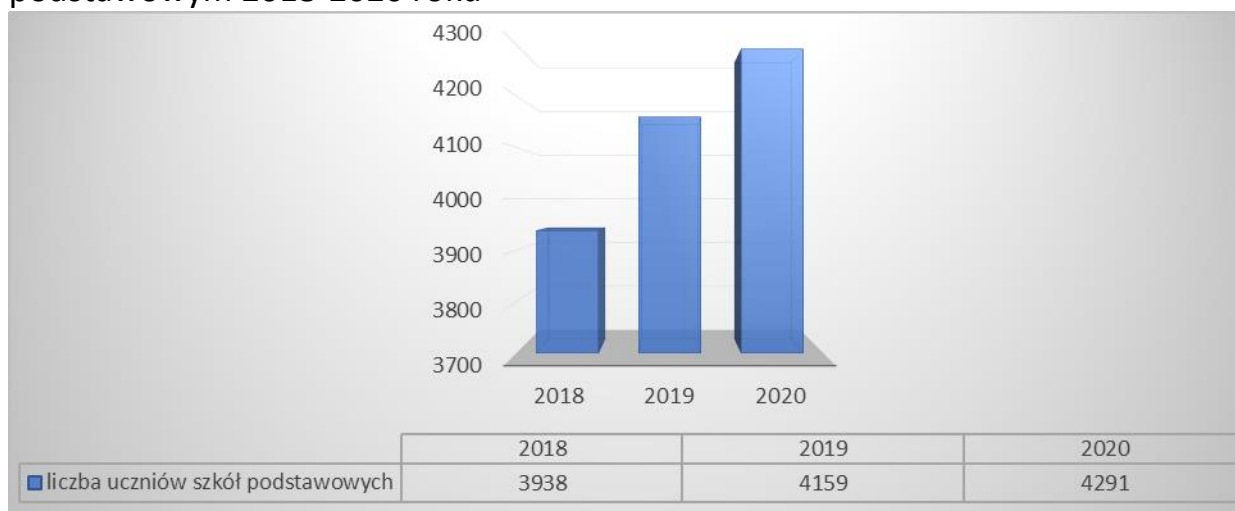
Wykres nr 10. Liczba dzieci uczęszczających do przedszkoli w gminie Śrem w latach 2017/2018, 2018/2019, 2019/2020

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych pozyskanych z Urzędu Miejskiego w Śremie

Gmina Śrem jest również organem prowadzącym dla 11 szkół na poziomie podstawowym (w latach poprzednich również gimnazjalnym). Na terenie miasta Śrem działają również 3 placówki, które dotowane są przez gminę lecz prowadzone przez inne organy. Poniższy wykres przedstawia liczbę uczniów we wszystkich placówkach gminnych na poziomie podstawowym od 2018 do 2020 roku.

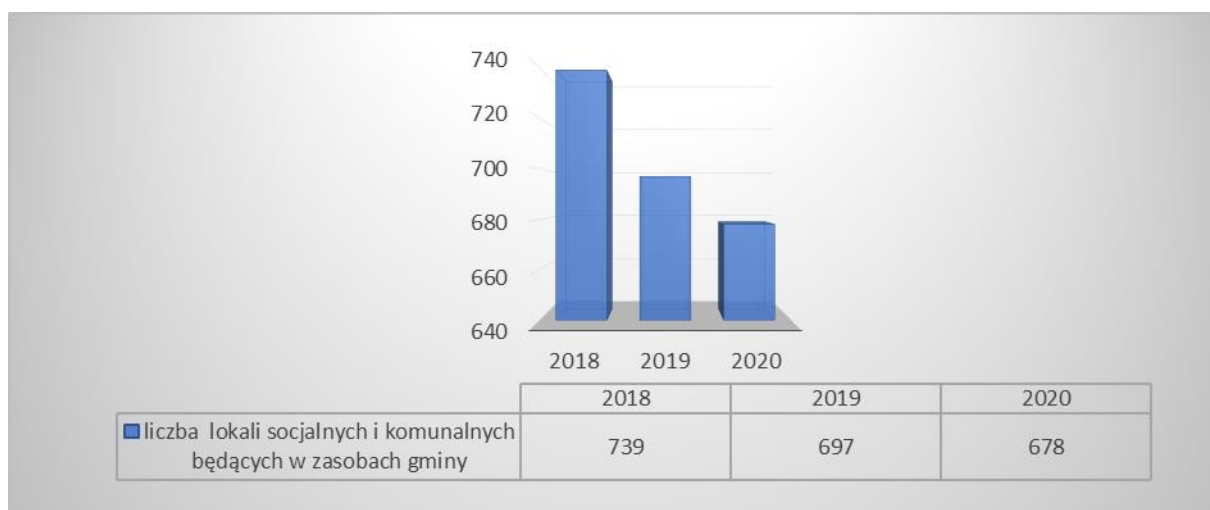
Wykres nr 11. Liczba dzieci uczęszczających do szkół na poziomie podstawowym 2018-2020 roku

: Strategia rozwoju gminy Śrem na lata 2021 - 2028 Źródło

Ważnym aspektem było uczenie rodziców godzenia życia rodzinnego i zawodowego poprzez zorganizowanie przez Ośrodek Pomocy Społecznej warsztatów „Work life balance”. Rodziny wspierane były również w zapewnieniu bezpieczeństwa mieszkaniowego poprzez przyznawanie mieszkań socjalnych i komunalnych czy mieszkań z zasobów gminy.

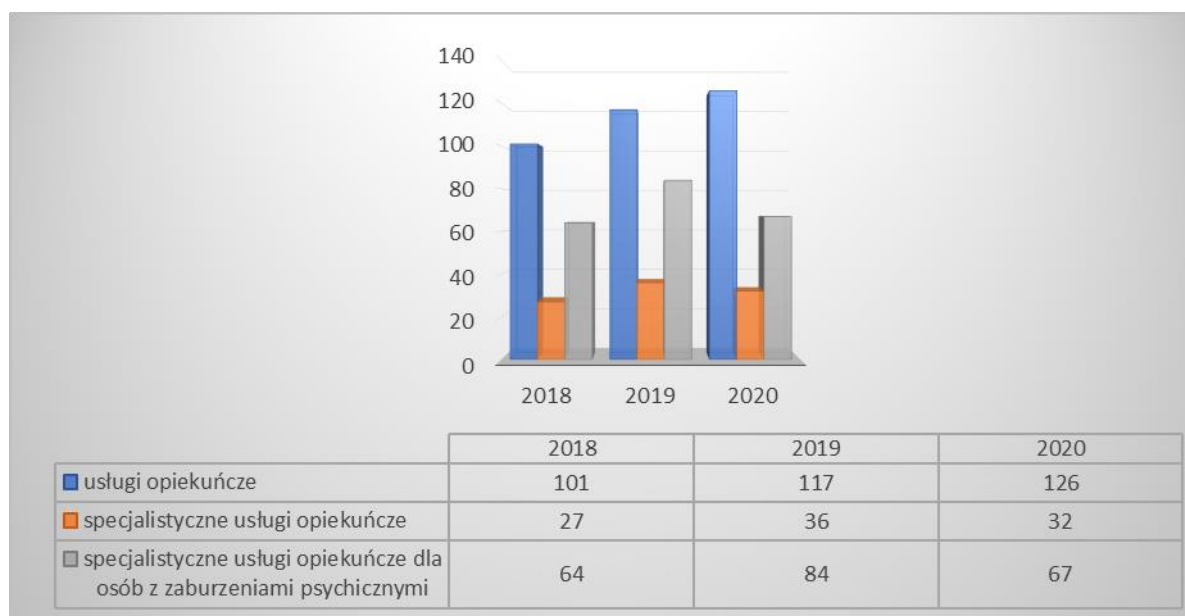
Wykres nr 12. Liczba lokali socjalnych i komunalnych w gminie w latach 2018-2020

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych pozyskanych z Urzędu Miejskiego w Śremie

Trzeba pamiętać, że w skład rodzin, niejednokrotnie wchodzi osoby starsze, niepełnosprawne i pomoc im jest integralną częścią polityki prorodzinnej. Ośrodek Pomocy Społecznej w Śremie podejmuje szereg działań, a jednym z nich jest organizowanie usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania. Ważne jest, aby wsparcie udzielane osobom starszym, z niepełnosprawnością i niesamodzielnym miało charakter środowiskowy i personalny – było udzielane w miejscu zamieszkania osoby potrzebującej, z uwzględnieniem jej stanu zdrowia oraz zdolności psychofizycznych. Usługi opiekuńcze obejmują pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę, higienę, pielęgnację i zapewnienie kontaktów z otoczeniem. Usługi specjalistyczne są dostosowane do szczególnych potrzeb wynikających z rodzaju schorzenia lub niepełnosprawności. Usługi opiekuńcze są też świadczone na rzecz rodzin z dziećmi niepełnosprawnymi.

Wykres nr 13. Usługi opiekuńcze realizowane przez Ośrodek Pomocy Społecznej w latach 2018-2020

Źródło: Opracowanie własne na podstawie oceny zasobów pomocy społecznej z 2018-2020 roku

Aktywność projektowa – konkursowa Ośrodka Pomocy Społecznej w Śremie polega na realizacji projektów finansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego, udziale w konkursach ogłaszanych przez Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej oraz na realizacji programów osłonowych.

Gmina Śrem realizowała następujące projekty na rzecz dziecka i rodziny w latach 2017 – 2020:

1. Poprawa dostępu do usług wspierających rodzinę i rodzinną pieczę zastępczą na terenie MOF Poznania, współfinansowany przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego, realizowany od 1 marca 2017. Celem było zbudowanie zintegrowanego systemu usług wsparcia osób doświadczających problemów, kryzysów i trudności, w tym rodzin z dziećmi, poprzez poszerzenie zakresu działań profilaktycznych oraz ukierunkowanych na pracę z rodziną borykającą się z problemami opiekuńczo – wychowawczymi. W ramach projektu osoby i rodziny otrzymują kompleksowe wsparcie w formie poradnictwa specjalistycznego. Zatrudnionych zostało również 3 asystentów rodziny.
2. Projekt „Nastolatek w działaniu” - realizowany w okresie od 2 listopada 2017 do 30 czerwca 2019 roku, którego głównym celem była poprawa funkcjonowania dzieci i młodzieży z terenu miasta Śrem. W projekcie wzięło udział 20 dzieci i młodzieży z rodzin które borykały się z różnego rodzaju trudnościami: bezrobociem, przemocą w rodzinie, problemami opiekuńczo-wychowawczymi, uzależnieniami czy niepełnosprawnością. W ramach projektu umożliwiono dzieciom spędzanie czasu wolnego w ciekawy i konstruktywny sposób oraz rozwijano ich umiejętności i zainteresowania. Efektem realizowanych działań było również zmniejszenie skali ryzykownych zachowań oraz ograniczenie marginalizacji społecznej.
3. Projekt „Dziecko bez tajemnic” – (warsztaty dla rodziców), mający na celu wzmocnienie kompetencji wychowawczych, realizowany w okresie od stycznia do lipca 2019 roku. Skierowany do rodziców dzieci w różnym wieku oraz rodziców oczekujących na dziecko, którzy chcieliby nabyć lub wzmocnić posiadane już kompetencje wychowawcze. Celami szczegółowymi projektu było więc zwiększenie wiedzy uczestników na temat rozwoju dzieci oraz znaczenia rodzica w wychowaniu oraz nabycie bądź rozwój posiadanych już umiejętności w zakresie komunikacji z dzieckiem, rozwiązywania konfliktów, rozpoznawania i adekwatnego reagowania na emocje przeżywane przez dziecko,

radzenia sobie z własnymi emocjami w trudnych wychowawczo sytuacjach

czy budowania adekwatnej samooceny u dziecka.

4. Projekt „Śrem dla rodziny-kompleksowe podejście wobec przemocy” w ramach I priorytetu programu oświatowego „Wspieranie Jednostek Samorządu Terytorialnego w Tworzeniu Systemu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie”. Projekt realizowany w okresie od maja do grudnia 2019 r., którego celem było zminimalizowanie zjawiska przemocy oraz jej następstw poprzez prowadzenie działań profilaktycznych, zmierzających do udzielenia wsparcia i informacji w zakresie promowania prawidłowych wzorców rodzicielskich, właściwego sposobu postępowania wobec przemocy, a także poszerzania wiedzy na temat skutków przemocy. W sumie przeprowadzono 6 działań z zakresu profilaktyki przemocy w rodzinie. W poszczególnych działaniach projektu uczestniczyło 1359 osób tj. dzieci, rodziców, a także profesjonalistów pracujących w zakresie wsparcia rodziny. W ramach projektu zawarto 45 porozumień o współpracy z instytucjami i organizacjami pracującymi z rodziną.
5. Projekt Aktywni w Śremie - integracja i aktywizacja w ramach Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2014 – 2020, Oś Priorytetowa 7., Włączenie społeczne, Działanie 7.1. Aktywna Integracja, Poddziałanie 7.1.2. Aktywna Integracja – projekty konkursowe. Realizowany w okresie od 1 sierpnia 2016 r. do 30 czerwca 2019 r. Celem projektu było zwiększenie szans na uzyskanie zatrudnienia poprzez podniesienie kwalifikacji zawodowych i doświadczenia zawodowego oraz nabycie nowych umiejętności społecznych i wiedzy w zakresie aktywnego stylu życia, a także zwiększenie aktywności społecznej osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym długotrwale korzystających z systemu wsparcia społecznego.
6. Gmina realizowała trzy programy w ramach działań Solidarnościowego Funduszu Wsparcia Osób Niepełnosprawnych: Usługi opiekuńcze dla osób niepełnosprawnych, Opieka wytchnieniowa, Asystent Osobisty Osoby Niepełnosprawnej.

7. Projekt „Pomoc na trudny czas” w ramach Śremskiego Programu na rzecz osób starszych na lata 2017 – 2020 od 12 marca 2020 r. do 31 marca 2020 r. Jego celem było przeciwdziałanie skutkom pandemii, budowanie sieci wsparcia i łącznie zasobów środowiska lokalnego z potrzebami osób starszych, niesamodzielnych i z niepełnosprawnością.
8. Z dniem 1 stycznia 2020 r. rozpoczął działalność ośrodek wsparcia pod nazwą Klub Senior+ w Śremie, będący jednostką organizacyjną pomocy społecznej w formie klubu samopomocy. Siedziba Klubu Senior + mieści się w budynku przy ul. Franciszkańskiej 2 w Śremie. Głównym celem działalności Klubu jest wzmocnienie potencjału osób starszych po 60 r. ż. z terenu Gminy Śrem, umożliwienie im rozwoju osobistego, aktywności i samorealizacji, jak również zapobieganie izolacji seniorów, przeciwdziałanie ubóstwu i wykluczeniu społecznemu z powodu niesamodzielności oraz integracja społeczna.

Problemy społeczne, które dotyczą śremskich rodzin mogą stanowić przeszkodę dla ich rozwoju oraz dla prowadzenia efektywnego funkcjonowania gminy, utrudniają, bądź nawet uniemożliwiają realizację celów społecznych i lokalnej polityki rodzinnej. Ważne jest żeby przeciwdziałać istniejącym problemom, w sposób kompleksowy i zaplanowany. Śremski Program Wspierania Rodziny stanowi swego rodzaju plan działań na lata 2022-2024, który ma w sposób zintegrowany i całościowy przeciwdziałać występującym trudnościom i wspierać rodziny na każdym etapie ich funkcjonowania.

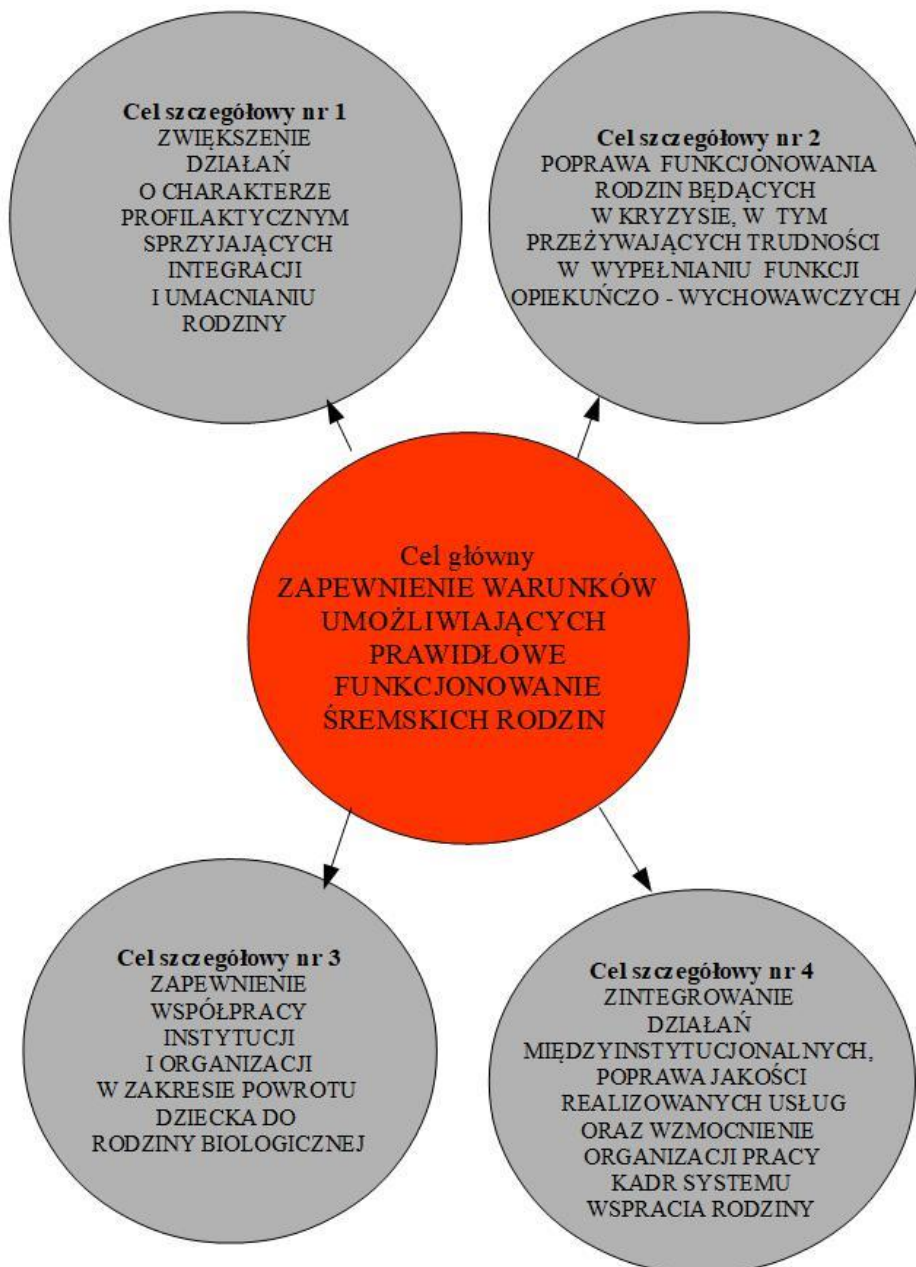
3. Cele i kierunki Programu

Mówiąc o rodzinach należy pamiętać, że są one do siebie z jednej strony bardzo podobne (biorąc pod uwagę np. fazy życia rodziny, kryzysy, problemy ze względu na specyfikę miejsca zamieszkania czy pochodzenia jej członków) z drugiej strony bardzo zindywidualizowane (role poszczególnych członków, struktura rodziny, zwyczaje wewnątrzrodzinne, przekazy, zlecenia czy wartości jakie kultywują). Pomagając rodzinom trzeba uwzględniać uniwersalizm, ale też specyfikę konkretnej rodziny, którą chcemy wspierać w swoich działaniach. Możemy wyróżnić następujące trudności z jakimi mogą borykać się współczesne rodziny (Janicka, Liberska, 2014):

1. Niewystarczające środki finansowe;
2. Trudności lokalowe (np. zbyt małe lub o niewystarczającym standardzie miejsce zamieszkania);
3. Niepełnosprawność bądź choroba przewlekła w rodzinie;
4. Choroba psychiczna jednego z jej członków;
5. Uzależnienie;
6. Agresja i przemoc w rodzinie;
7. Brak zatrudnienia rodziców;
8. Deficyty w umiejętnościach opiekuńczo – wychowawcze;
9. Kryzys w związku lub rozwód;
10. Samotne rodzicielstwo.

Projektując działania polityki lokalnej skierowane na wspieranie rodzin należy mieć na uwadze nie tylko istniejące deficyty, ale zapobiegać też ich pojawieniu się. Stąd oddziaływania mają mieć charakter zarówno profilaktyczny, jak i korekcyjny i takie też cele zakłada Śremski Program Wspierania Rodziny na lata 2022-2024. Poniższy diagram przedstawia zakładane cele szczegółowe, w oparciu o cel główny, jakim jest zapewnienie warunków umożliwiających rozwój śremskich rodzin.

Cele Śremskiego Programu Wspierania Rodziny na lata 2022 - 2024

Cel główny Programu - Zapewnienie warunków umożliwiających prawidłowe funkcjonowanie śremskich rodzin

Cel szczegółowy nr 1 - Zwiększenie działań o charakterze profilaktycznym sprzyjających integracji i umacnianiu rodziny.

Kierunki działań:

1.1. Umożliwienie współuczestnictwa śremskich rodzin z dziećmi, dziećmi i młodzieżą w tworzeniu oferty wsparcia adekwatnej do ich potrzeb poprzez wdrożenie rozwiązań zwiększających partycypację rodzin w działaniach na ich rzecz.

1.2. Wzmacnianie pozytywnego wizerunku rodziny z dziećmi, w tym rodziny wielodzietnej oraz stymulowanie wzrostu demograficznego.

1.3. Skonstruowanie, upowszechnianie oraz coroczne aktualizowanie lokalnego koszyka usług skierowanych do rodzin z dziećmi, dziećmi i młodzieżą.

1.4. Wsparcie rodzin z dziećmi w zakresie ochrony zdrowia, ze szczególnym uwzględnieniem działań o charakterze profilaktycznym.

1.5. Wsparcie rodzin z dziećmi w rozwoju i wzmacnianiu ich kompetencji wychowawczych, tworzeniu sieci oparcia społecznego oraz ukierunkowanie działań na poszerzanie wiedzy w zakresie potrzeb dzieci i ochronę ich praw.

1.6. Wsparcie rodziców w organizowaniu opieki nad dzieckiem.

1.7. Wspieranie rozwoju i aktywności dzieci i młodzieży.

1.8. Wsparcie rodziców w powrocie na rynek pracy po urodzeniu dziecka.

1.9. Wsparcie rodzin z dziećmi w zapewnieniu bezpieczeństwa mieszkaniowego.

Cel szczegółowy nr 2 - Poprawa funkcjonowania rodzin będących w kryzysie, w tym przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych.

Kierunki działań:

2.1. Wzmacnianie i poszerzanie katalogu usług wspierających dzieci i rodziców ze specjalnymi potrzebami, ze szczególnym uwzględnieniem rodzin

z problemami opiekuńczo-wychowawczymi.

2.2. Skoordynowanie, uspołnienie i zintensyfikowanie współpracy multiprofesjonalnej na rzecz rodziców z niepełnosprawnościami intelektualnymi, problemami zdrowia psychicznego lub dotkniętych różnego rodzaju uzależnieniami.

2.3. Promowanie, upowszechnianie w środowisku lokalnym różnych form wsparcia kierowanych do rodzin ze specjalnymi potrzebami.

2.4. Wspieranie dzieci i młodzieży z grup ryzyka, będących zagrożonych uzależnieniem, używających substancji psychoaktywnych lub uzależnionych.

2.5. Wsparcie rodziców w rozwoju kompetencji zawodowych oraz w zdobyciu i utrzymaniu zatrudnienia.

2.6. Ukierunkowanie działań na wsparcie rodziców borykających się z problemami mieszkaniowymi i zagrożonych bezdomnością.

2.7. Poprawa kondycji materialnej rodzin z dziećmi i kształtowanie warunków sprzyjających zaspokajaniu podstawowych potrzeb bytowych członków rodziny.

2.8. Zapewnienie oferty wsparcia na rzecz rodzin z dzieckiem niepełnosprawnym, w tym usług związanych z ochroną zdrowia psychicznego.

2.9. Rozwój wsparcia kierowanego do kobiet w ciąży i rodzin, w szczególności kobiet w ciąży powikłanej i rodzin, w których urodziło się dziecko niepełnosprawne.

2.10. Wdrożenie partycypacyjnych metod pracy z rodzinami ukierunkowanymi na pobudzenie szerszych zasobów rodzinnych, środowiskowych i sąsiedzkich.

2.11. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu, kulturalnemu, edukacyjnemu i cyfrowemu rodzin ze specjalnymi potrzebami.

Cel szczegółowy nr 3 - Zapewnienie współpracy instytucji i organizacji w zakresie powrotu dziecka do rodziny biologicznej.

Kierunki działań:

3.1. Zintensyfikowanie i rozwój działań na rzecz rodziców, których dzieci zostały

umieszczone w pieczy zastępczej.

3.2. Zapewnienie spójności działań realizowanych na rzecz rodzin biologicznych i dzieci pozostających w pieczy zastępczej.

3.3. Ukierunkowanie pracy na multiprofesjonalne działania wspierające rodziny biologiczne i dzieci pozostające w pieczy zastępczej.

Cel szczegółowy nr 4 - Zintegrowanie działań międzyinstytucjonalnych, poprawa jakości realizowanych usług oraz wzmocnienie organizacji pracy kadr systemu wsparcia rodziny.

Kierunki działań:

4.1. Ukierunkowanie działań i tworzenie dobrego klimatu wokół współpracy międzyinstytucjonalnej w obszarze wspierania rodziny.

4.2. Podnoszenie wiedzy, kwalifikacji i umiejętności pracowników działających na rzecz wspierania rodziny.

4.3. Tworzenie płaszczyzny do wymiany doświadczeń i wiedzy w obszarze wspierania rodziny.

4.4. Poszerzanie oferty pomocowej poprzez współtworzenie i wprowadzanie nowatorskich usług specjalistycznych czy modeli pracy z dzieckiem i rodziną.

4.5. Promowanie i tworzenie warunków do powstawania nowych organizacji pozarządowych działających na rzecz wsparcia dziecka i rodziny.

4. Proces realizacji i monitoringu

4.1. Adresaci Programu

Niniejszy Program jest skierowany do wszystkich rodzin z gminy Śrem, zarówno tych, które funkcjonują prawidłowo, a w ofertach gminnych poszukują bodźców do rozwoju systemu rodzinnego (i temu mają służyć działania profilaktyczne), jak i tych będących w kryzysie. To od potrzeb konkretnej rodziny zależeć będzie, w przeważającej mierze, która z ofert jest dla niej odpowiednia i z jakiej chce oraz ma możliwości skorzystać. Ponieważ rodziny, które nie borykają się z trudnościami zagrażającymi czy to jej członkom czy rodzinie jako całości, zazwyczaj posiadają wystarczające umiejętności, by poradzić sobie z kryzysami, stąd wiele działań programowych skierowanych jest do tych rodzin, które takich zasobów nie posiadają. Duża uwaga skierowana jest na oddziaływania naprawcze (korygujące, wyrównujące szanse) czy wspierające (będące na pograniczu profilaktyki i pomocy w sytuacji już dla klienta trudnej).

4.2. Realizatorzy Programu

Realizatorem Programu będzie samorząd gminny oraz powiatowy i ich jednostki organizacyjne, a także jednostki organizacyjne pomocy i integracji społecznej, Policja, placówki oświatowe i opiekuńcze, instytucje kulturalne, ochrony zdrowia, organizacje pozarządowe, instytucje lub organizacje kościelne, związki wyznaniowe, media, podmioty ekonomii społecznej, wolontariusze i lokalni liderzy. Koordynatorem Programu będzie natomiast Ośrodek Pomocy Społecznej w Śremie.

4.3. Finansowanie Programu

Źródłem finansowania Programu będą środki instytucji wskazanych w Programie. Przewiduje się również, że działania skierowane na pomoc

Śremski Program Wspierania Rodziny na lata 2022-2024

rodzinom mogą być finansowane z innych źródeł (np. dofinansowane w ramach konkursów). Zakres realizacji zadań określonych w programie jest uzależniony od wielkości środków finansowych budżetu gminy oraz pozyskanych przez realizatorów poszczególnych zadań.

4.4. Monitoring i ewaluacja

Śremski Program Wspierania Rodziny na lata 2022-2024 będzie podlegał ciągłemu monitoringowi aby zachować zgodność z wytyczonymi celami. W Programie nie określa się poszczególnych zadań lecz jedynie cele i kierunki działań. Zmieniająca się rzeczywistość w sferze funkcjonowania społecznego, kulturalnego, edukacyjnego i gospodarczego rodzi konieczność bieżącego analizowania potrzeb społeczności lokalnej i dostosowywania do niej oferty wsparcia. Niespodziewana sytuacja związana z zagrożeniem koronawirusem pokazała, jak wielkiej elastyczności trzeba w dostosowywaniu narzędzi i metod pracy związanych ze wsparciem rodziny. Ustalenie z góry określonego planu projektującego działania trzyletnie mogłoby być nieadekwatne do istniejących potrzeb. Niemniej obrane cele pozwolą zachować określony kierunek działań.

Partnerzy programowi, na początku pierwszego kwartału każdego roku, będą przedstawiać koordynatorowi Programu (Ośrodek Pomocy Społecznej w Śremie) propozycje zadań rocznych, w ramach swoich kompetencji, na podstawie wyznaczonych programowo celów i kierunków działań oraz oceniać realizację zadań w roku poprzedzającym, a kryteriami tej oceny będą wskaźniki realizacji zadań. Narzędziem oceny będzie tabela sprawozdawcza uwzględniająca, cele, zadania i rezultaty. Na podstawie zebranych danych koordynator, odpowiedzialny między innymi za kontakty z partnerami, będzie sporządzać zbiorcze sprawozdanie roczne z realizacji Programu, które następnie zostanie przekazane Radzie Miejskiej w Śremie (do końca pierwszego kwartału każdego roku).

Ewaluacja końcowa służyć będzie ocenie i analizie działań oraz weryfikacji osiągnięcia zakładanych celów (z uwzględnieniem trudności). Na jej podstawie powstanie sprawozdanie zbiorcze, podsumowujące cały Program, które również zostanie przedstawione Radzie Miejskiej do końca pierwszego kwartału

2025 roku. Sprawozdanie będzie również zawierało rekomendacje do tworzenia programu wspierania rodziny na kolejne lata.

Zakończenie

Rodzina, jej utrzymanie oraz wspieranie zarówno w codziennym funkcjonowaniu, jak i w sytuacjach, w których doświadcza kryzysu, powinna być priorytetem polityki gminnej. Analizując dane z lat ubiegłych można zauważyć, że wiele kwestii wymaga dalszych oddziaływań, a pojawiają się również nowe zadania, których wdrożenie może pomóc rodzinom.

W procesie ewaluacji Programu wspierania rodziny, realizowanego w latach 2017-2019 wyciągnięto następujące wnioski:

1. Działania profilaktyczne przynoszą wymierne efekty w niemal każdym obszarze życia społecznego.
2. Ważnym elementem budującym świadomość społeczną jest edukacja poszczególnych osób i grup, zarówno w zakresie samego rozumienia zjawisk społecznych i relacji międzyludzkich, jak też w odniesieniu do wiedzy na temat możliwych źródeł wsparcia, w tym instytucjonalnego.
3. Budowanie sieci wsparcia jest szczególnie ważne dla osób, które nawet mimo wiedzy i umiejętności znalazły się w sytuacji kryzysowej i nie są w stanie pokonać występujących trudności we własnym zakresie.
4. Liczne kampanie społeczne, festyny, happeningi, warsztaty z zakresu profilaktyki uzależnień, przemocy czy nietolerancji, seminaria dla osób pracujących w obszarze wsparcia rodziny, nie tylko dostarczały wiedzy czy pozwalały aktywnie spędzić czas, ale również budowały poczucie odpowiedzialności wśród osób biorących w nich udział. Korzystanie przez rodziców z warsztatów podnoszących kompetencje wychowawcze, z pomocy prawnej, mediacji czy terapii przynosi oczekiwane efekty dlatego konieczne jest stałe poszerzanie oferty wsparcia w tym zakresie.
5. Niezwykle duża wydaje się dysproporcja pomiędzy liczbą osób zgłaszających zapotrzebowaniem na pomoc w zakresie pozyskania mieszkania, a realnymi możliwościami gminy w tym obszarze. Polityka

gminna powinna zatem skupiać swoje działania na polityce mieszkaniowej.

6. Obszarem wymagającym pracy pozostaje nadal wsparcie osób, w szczególności kobiet wychowujących dzieci, w powrocie na rynek pracy. Z całą pewnością stwierdzić możemy, że na chwilę obecną oferta miejsc w żłobkach i klubach dziecięcych jest wystarczająca, by przynajmniej część z dzisiaj niepracujących matek mogła podjąć zatrudnienie. Warto tutaj edukować społeczność lokalną w zakresie powyższej oferty oraz promować elastyczne formy zatrudnienia.
7. Biorąc pod uwagę założenie, że to rodzina stanowi podstawowe środowisko wychowawcze i to ona ma stworzyć optymalny kontekst rozwojowy dla dzieci należy utrzymać, a nawet zintensyfikować, działania w obszarze wzmocnienia umiejętności wychowawczych rodziców. Z jednej strony mówimy tu o warsztatach rozwijających już posiadane przez rodziców kompetencje wychowawcze a z drugiej, w przypadku rodzin dysfunkcyjnych, wspieranie ich poprzez współpracę z asystentem rodziny czy rodziną wspierającą. Ta ostatnia kwestia winna być szczególnie rozwijana w kolejnych latach, między innymi w kontekście zapobiegania umieszczania dzieci poza rodziną biologiczną.

Projektujący działania polityki społecznej powinni mieć na względzie zasadę empowermentu czyli podejmowania działań aktywizujących, mających na celu przywracanie zdolności jednostek i grup społecznych do pełnego uczestnictwa w życiu społecznym, walkę ze społecznym wyłączeniem, marginalizacją i alienacją (Wódz, 1996, s.96).

Bibliografia

1. Aronson E. Człowiek istota społeczna. Warszawa: PWN 1995
2. Bakiera L. Rodzina z perspektywy socjologicznej i psychologicznej: ciągłość i zmiana, w: Obrazy życia rodzinnego z perspektywy interdyscyplinarnej. Roczniki socjologii rodziny XVII, Poznań, UAM 2006
3. Jakubiak G. „Dezintegracja rodziny a zaburzenia osobowości i poczucia własnej wartości wśród wychowanek Schroniska dla nieletnich i zakładu poprawczego w Warszawie - Falenicy”, Wyższa Szkoła Menadżerska, [https://depot.ceon.pl/bitstream/handle/123456789/11774/Dezintegracja-rodziny Gabriela-Jakubiak-WSM_1.pdf?sequence=1](https://depot.ceon.pl/bitstream/handle/123456789/11774/Dezintegracja-rodziny_Gabriela-Jakubiak-WSM_1.pdf?sequence=1)
4. Janicka I., Liberka H. (red.) „Psychologia rodziny”, PWN Warszawa, 2014
5. Michalak M. (red.). „Standardy ochrony praw dziecka”, Rzecznik Praw Dziecka: Warszawa 2018
6. Ośrodek Pomocy Społecznej w Śremie, Ocena zasobów pomocy społecznej za rok 2019, Śrem 2020
7. Pion Edukacji i Usług Społecznych Urzędu Miejskiego w Śremie, Informacja o stanie realizacji zadań oświatowych gminy Śrem w roku szkolnym 2016/2017, Śrem 2017, http://umsrem.bip.eur.pl/public/get_file_contents.php?id=412372
8. Pion Edukacji i Usług Społecznych Urzędu Miejskiego w Śremie, Informacja o stanie realizacji zadań oświatowych gminy Śrem w roku szkolnym 2017/2018, Śrem 2018 <http://umsrem.bip.eur.pl/public/?id=166073>
9. Pion Edukacji i Usług Społecznych Urzędu Miejskiego w Śremie, Informacja o stanie realizacji zadań oświatowych gminy Śrem w roku szkolnym 2018/2019, Śrem 2019, http://umsrem.bip.eur.pl/public/get_file_contents.php?id=490239
10. Sałustowicz P. (red.), PRO DESIGN, Strategia rozwiązywania problemów społecznych dla miasta Poznania na lata 2019-2025, Poznań 2019, <https://bip.poznan.pl/bip/wydzial-zdrowia-i-spraw-spoecznych,32/news/konsultacje-spoeczne-projektu-uchwaly-w-sprawie-przyjecia-strategii-rozwiazywania-problemow-spoecznych-dla-miasta-poznania-na-lata-2019-2025,128385.html>
11. Śremski Program Wspierania Rodziny na lata 2017-2019, http://umsrem.bip.eur.pl/public/get_file_contents.php?id=392710
12. Urząd Marszałkowski Województwa Wielkopolskiego, Departament Polityki Regionalnej Wielkopolskie Regionalne, Obserwatorium Terytorialne, Analiza sytuacji społeczno-ekonomicznej województwa wielkopolskiego

- w obszarach Europejskiego Funduszu Społecznego, Poznań 2018, <https://wrot.umww.pl/wp-content/uploads/2018/12/Analiza-EFS-2018.pdf>
13. Urząd Miejski w Śremie, Raport o stanie gminy Śrem za rok 2018, Śrem 2019, http://umsrem.bip.eur.pl/public/get_file_contents.php?id=473235
  14. Urząd Miejski w Śremie, Raport o stanie gminy Śrem za rok 2019, Śrem 2020 http://umsrem.bip.eur.pl/public/get_file_contents.php?id=506284
  15. Urząd Miejski w Śremie, Raport o stanie gminy Śrem za rok 2020, Śrem 2021, <http://umsrem.bip.eur.pl/public/getFile?id=533226>
  16. Urząd Miejski w Śremie, Raport o stanie gminy Śrem 2014-2018, Śrem 2019, <http://www.srem.pl/getattachment/Dla-mieszkanca/O-Sremie/Raport-o-stanie-gminy/Raport-o-stanie-gminy-Srem-2014-2018.pdf.aspx>
  17. Wielkopolskie Regionalne Obserwatorium Terytorialne, Ocena zasobów pomocy społecznej województwa wielkopolskiego za rok 2019, Poznań 2020, <https://rops.poznan.pl/wp-content/uploads/2020/07/OZPS-za-2019-rok.pdf>
  18. Wódcz K., Praca socjalna w środowisku zamieszkania, Warszawa 1996

Burmistrz Śremu

Adam Lewandowski

Uzasadnienie

UCHWAŁY NR .....

RADY MIEJSKIEJ W ŚREMIE

z dnia .....

**w sprawie przyjęcia Śremskiego Programu Wspierania Rodziny
na lata 2022 -2024**

Zgodnie z treścią art. 176 pkt 1 oraz art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2020 r., poz. 821 z późn. zm.) do zadań własnych gminy należy opracowanie i realizacja gminnego programu wspierania rodziny, który uchwała Rada Miejska w oparciu o zgłaszane potrzeby.

Założenia Programu zostały opracowane w porozumieniu ze służbami pracującymi w zakresie wspierania rodziny i w wyniku prowadzonych konsultacji. Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej w Śremie zaprosił do konsultacji przedstawicieli instytucji publicznych i organizacji pozarządowych, ekspertów i praktyków na co dzień realizujących usługi na rzecz rodzin oraz przedstawicieli samorządu gminy i śremskie rodziny. Ponadto projekt dokumentu został zaopiniowany przez specjalistę z zakresu wspierania rodziny i autorkę licznych prac naukowych na temat asystentury rodzin.

Program jest dedykowany mieszkańcom gminy Śrem i ma istotne znaczenie dla realizacji celów polityki rodzinnej w skali lokalnej. Skierowany jest przede wszystkim do rodzin, dzieci i młodzieży oraz przedstawicieli instytucji i służb pracujących na ich rzecz. Uchwalenie Programu przez Radę Miejską w Śremie jest warunkiem koniecznym do właściwej realizacji przepisów dotyczących wspierania rodziny, a także czynnikiem niezbędnym do ubiegania się o środki zewnętrzne na ich realizację. Zadania wynikające z Programu będą realizowane w ramach posiadanych środków finansowych instytucji zaangażowanych w lokalny system wspierania rodziny.

W związku z powyższym podjęcie uchwały należy uznać za zasadne.

Burmistrz Śremu

Adam Lewandowski

